

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DEVRİK CÜMLE KULLANIMININ İŞLEVSELLİĞİ

Samira Osmanbegović-Bakšić

Seyran Akay

Özet

Yabancılara Türkçe öğretiminin tarihi çok eski yıllara dayanmaktadır ve bu alanda kullanılan kaynaklar günümüze kadar varlığını devam ettirmiştir. İletişimin hızla yayılmasıyla birlikte ilişkilerin hız kazandığı şu dönemde ana dilin haricinde diğer dillerin öğrenilmesi de zaruri hale gelmektedir. Bu da yabancı dil öğretiminin önemini öne çıkarmaktadır. Bu çalışmada yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan yöntemler belirlendikten sonra dil bilgisi öğretiminde uygulanan devrik cümle kullanımının dil öğretimine olumlu ve olumsuz yönleri ele alınmıştır. Türk dilinin geleneksel yapısına baktığımızda devrik cümle konusuna fazla değinilmediğini görmekteyiz. Yabancılara Türkçe öğretiminde de devrik cümlenin üzerinde fazla durulmamaktadır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılarak incelenmiştir. Bu çalışmada yabancılara Türkçe öğretiminde ders kitabı olarak kullanılan “**Yeni Hitit 2 Ders ve Çalışma**” kitapları taranarak örnek metinlerde geçen devrik cümleler tespit edilmiştir. Buna bağlı olarak devrik cümlenin yabancılara Türkçe öğretimindeki işlevselliği ve gerekliliği üzerinde tespitlerde bulunulacaktır. Sonuç olarak incelediğimiz Yeni Hitit 2 Ders ve Çalışma kitaplarında 142 devrik cümle bulunmaktadır. Bu devrik cümleler genellikle cümledeki anlamı öne çıkarmak ve güçlendirmek amacıyla kullanılmıştır. Daha çok okuma metinlerindeki devrik cümleler diyaloglarda ve konuşmalarda görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Cümle Çeşitleri, Devrik Cümle

1. GİRİŞ

Bilindiği üzere dilin günümüze değin birçok araştırmacı tarafından farklı bakış açılarıyla yüzlerce tanımı yapılmıştır. En genel ifadesiyle dil, canlıların iletişim kurmak için kullandıkları bir vasıttır.

İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta olarak belirlenen dil kendi kanunları içinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlıktır. Onun görevi milleti birleştirmek, korumaktır. “Onun ortak malı olan sosyal bir müessese; seslerden

örülmüş muazzam bir yapı; temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar ve sözleşmeler sistemidir”(Ergin, 2005:13). Bir bildirim aracı olan dil doğadaki bazı hayvan türlerinin ve insanların toplu olarak yaşayabilmeleri, öncelikle aralarındaki karşılıklı haberleşme veya anlaşmayı sağlayacak bir bildirişim aracına sahip olmaları ile mümkündür (Korkmaz, 2009).

Başka bir deyişle: Dil en yalın tanımı ile insanlar arasında iletişim ve bildirim aracıdır. İnsanoğlunu öteki varlıklardan ayıran en belirgin vasıflardan biri olan dil, canlı ve manevi bir değer taşır. Bu değeri taşıyan ise bir dili konuşanların aralarındaki anlaşmayı ve düşünce iletimini kurmayı sağlamak üzere küçük ses birimlerine dayalı olarak oluşturulan kelime ve şekiller bütünlüğüdür; yani seslerden örülmüş bir sistemli işaretler birliğidir (Parlatır, 2010).

Yabancılara Türkçe öğretiminin tarihi konusunda net bir bilgi bulunmazken bu konuyla ilgili kaynakların tarihi onuncu yüzyıla kadar dayanmaktadır. Türklerin yaşadığı (Torun, 2005) topraklarda ilişki kurdukları millet ya da devletlerle ticari, ekonomik ve sosyal nedenler sebebiyle yabancı dil öğrendikleri ve Türkçeyi yabancılara öğretme gayreti içerisine girdikleri bilgisi kaynaklarda yer almaktadır. İki dilli sözlüklerin varlığı buna delil olarak gösterilebilir. X.yy’dan itibaren başlayan yabancılara Türkçe öğretimi geliştirilerek ve daha geniş coğrafyaları içine alarak günümüze kadar gelmiştir.

İçinde bulunduğumuz 21.yy’da iletişimin dünya çapına yayılmasıyla birlikte Türkçenin öğretimi konusuna oldukça önem verilmektedir. Bu konuyla ilgili, yurt içi ve yurt dışında gerek Türkiye Cumhuriyetinin gerekse bireysel girişimcilerin kurduğu Türkçe öğretim merkezleri bulunmaktadır ve bu merkezlerin sayısı azımsanamayacak kadar fazladır.

Yabancılara Türkçe öğretimi son yıllarda önem kazanan bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Yaşanan teknolojik ve siyasi gelişmeler, küreselleşme, Türkiye'nin ekonomik olarak güçlenmesi, eğitimde kaliteyi yükseltmesi bu alanı daha da önemli hâle getirmiştir. Türkiye yabancılar tarafından ilgi çeken ve prestij sahibi bir ülke konumuna ulaşmıştır. Bu bağlamda Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, doğru yöntemlerle, etkili bir şekilde yürütülmesi elzem hâle gelmiştir. Akademisyenlerin

çalışmalarıyla yabancılara Türkçe öğretimi sahasındaki boşlukları doldurması, öğretmenlerin süreci daha iyi yönetebilmesi ve öğretim faaliyetlerini daha iyi gerçekleştirebilmeleri adına zorunluluk hâline gelmiştir. Günümüzde Türkiye'nin coğrafi konumu sebebiyle taşıdığı jeopolitik önemi, ekonomik bakımdan umut vaat eden ülkelerden biri olması, dış ticaret hacminin gittikçe gelişmesi, eğitim için Türkiye'ye gelen yabancıların sayısındaki artış ve çok hızlı büyüyen bir pazar olması gibi sebeplerle Türkçe öğrenmeye yönelik talepler artmaktadır (Hamaratlı, 2015: 1).

Konuşma dilinde olağan karşılıklı çok sık kullanılan devrik cümle, yazı dilinde de son zamanlarda belli bir kullanım sıklığına ulaşmıştır. Buna rağmen, devrik cümlenin Türkçenin genel yapısı içindeki yeri belirgin değildir. Dolayısıyla bu konudaki tartışmalar sürdürülmektedir (İnan, 2008: 2).

Devrik cümlenin konuşma diliyle sınırlandırılması konuşma dili ve yazı dili arasındaki farkı incelemeyi gerektirir. Her dilde konuşma dili ile yazı dili olmak üzere iki farklı kullanım vardır. Konuşma dili, günlük hayatta, karşılıklı konuşmalarda bireylerin birbirleriyle iletişim halindeyken kullandıkları, tamamen sese dayanan dildir. Bu durum, konuşma diline doğallık kazandırır. Yazı dili ise, konuşulan dilin işaretlerle yani yazıyla ifade edilmesidir (İnan, 2008: 23).

Yabancılara Türkçe öğretimi son yıllarda önemini artırmış ve bu konuyla ilgili birçok çalışmalar yapılmaktadır. Konumuza dâhil olan dilbilimi konusu olarak kaynaklarda geçen sözdiziminde varlığı tartışma konusu olan devrik cümlelerin sözdizimindeki yerini tespit etmek için Türkçede devrik cümlenin varlığı da inceleme konusu olmuştur. Bizim çalışmamızda yabancılara Türkçe öğretiminde devrik cümlelerin işlevselliği ele alınmıştır.

1.1 CÜMLE

İnsanların duygularını, düşüncelerini, olayları herhangi bir yargı bildirerek kelime gruplarıyla anlatılmasına cümle denir. Muharrem Ergin'e göre cümle; bir fikri, bir duyguyu, bir düşünceyi, bir olayı tam olarak bir hüküm halinde ifade eden kelime grubudur.

Kaya Bilgegil: “ iki unsur arasındaki olumlu veya olumsuz ilgiyi sözü dinleyende soruya yer bırakmayacak şekilde tam olarak haber veya dilek (inşa) yoluyla ifade eden kelimeler dizisine cümle denir (Ergin,2005:373).

Leyla Karahan: “ Bir duyguyu, bir düşünceyi, bir durumu, bir olayı yargı bildirerek anlatan kelime veya kelime dizisine cümle denir (Karahan,2009:9). Cümle, tek ya da daha fazla kelimelerden oluşan yargı bildirmeye yarayan dil birimidir. Bir cümle yargı bildiren tek kelimedenden, oluşabildiği gibi, görev ve anlam ilgisiyle bir araya gelmiş birden fazla kelimedenden de oluşabilir (Parlatır ve Şahin: 90).

1.1. CÜMLE ÇEŞİTLERİ

Cümleler esas olarak yapı bakımından çeşitlilik gösterir ve yapıya bakarak cümleler sınıflandırılır. Ögelerinin dizilişine göre de cümleleri isimlendiririz. Bunun yanında cümlelerin temel ögesi olan yüklem bildirdiği olumlu, olumsuz, soru, olumsuz soru şekillerine göre de cümleler ayrılabilir. Genel olarak ele aldığımızda cümle çeşitleri şu şekilde görülür:

- a) Yapılarına Göre Cümleler
- b) Yüklem Türüne göre cümleler
- c) Anlamlarına Göre Cümleler
- d) Ögelerin Dizilişine Göre Cümleler

Yapılan bu çalışmada yabancılara Türkçe öğretimi, Yeni Hitit Ders ve Çalışma 2 kitabında bulunan okuma metinlerinde ögelerin dizilişine göre cümleler içerisinde yer alan ‘Devrik Cümleler’ ele alınmaktadır.

1.1.1. Ögelerin Dizilişine Göre Cümleler

a) Kurallı (Düz) cümleler

Türkçenin genel cümle yapısı Ö+T+Y şeklindedir. Yüklemi cümle sonunda bulunan bu tür cümleler, yüklem yerine göre kurallı cümledir. Kaynaklarda kurallı cümle tanımı da yüklemi cümle sonunda olan cümle doğrusundadır, bu konuda kaynaklarda farklı bir tanımla karşılaşmamaktadır, ancak terim konusunda bazı kaynaklarda kurallı cümle yerine düz cümle olarak adlandırılmıştır.

Leyla Karahan kurallı cümle için “Türkçede Söz Dizimi” adlı kitabında şöyle bahsetmiştir. Yükleme sonunda bulunan cümleler, kurallı (düz) cümlelerdir. Cümlenin ana ögesi olan yüklem, genellikle cümlenin sonunda olur. Yardımcı ögeden ana ögeye doğru diziliş, Türk cümle yapısının temel özelliğidir. Yükleme tamamlayan ögeler yüklemden önce gelir. Yükleme en yakın öge, genellikle belirtilmek istenen ögedir.

Onları yaşatamadığımız için eski bayramlar yaşamıyor (YHTDK 2: 128).

Soğuk kışın, bulutlu, yağmurlu havaların ardından gelen bahar mevsimi, doğaya ve insanlara canlılık katar (YHTDK 2: 130).

Bir zamanlar köylerimizden, kasabalarımızdan kalkıp şehirlere geldik. Çocukluğumuza ait anılarımızda ağaçlar, tarlalar, leylekler, dereler ve renklerin gerçek halleri var (YHTDK 2: 94).

a) Devrik Cümleler

Türkçenin dil yapısında yükleme sonunda olmayan cümlelere devrik cümle denir. Yüklemin sonunda bulunması kuralı bazen çeşitli sebeplerle bozulabilir. İşte, yükleme, özne veya diğer ögelerden önce gelen, yani yükleme sonunda bulunmayan cümleye devrik cümle denir.

Leyla Karahan'a (2009) göre devrik cümlenin tanımı şöyle: "Yükleme sonunda bulunmayan cümleler, devrik cümlelerdir. Bir anlamı öne çıkarma, belirtme, vurgulama ihtiyacı, özellikle şiirde ahenk endişesi diğer ögelerin olduğu gibi yüklemin de yerini değiştirebilmektedir. Devrik cümleler, sözlü dilde yazılı dile oranla daha fazla kullanılmıştır. Şiir dilinde de devrik cümle çok görülür.

Bir türkü söylüyorum güzelim gözlerine.

Kanıyor içimde gizli bir yara.

Hasretin büyüyor yüreğimde çaresiz.

Resmini çiziyorum kâğıtlara. YBB

Kaynaklarda devrik cümlenin daha çok günlük konuşmalarda, şiirlerde, atasözü ve deyimlerde, gelişigüzel konuşmalarda, yazınsal yapıtlarda, sohbet üslubunun hâkim olduğu eserlerde kullanıldığı vurgulanmaktadır (Karahan, 2009: 100; Banguoğlu, 1990: 534; Eker, 2013: 371; Gencan, 2001: 139;).

Devrik cümleye daha çok şiir dilinde rastlandığı ifade edilmektedir. Devrik cümlelerin şiirde kullanılması çok şaşılacak bir şey değildir, çünkü şiir dilinde ölçü, uyak, ahenk gibi birtakım estetik kaygılarla devrik cümleye sıkça rastlanmaktadır. Burada şu soru akla geliyor, düzyazıda devrik cümle niçin kullanılır? Düzyazıda genel olarak söyleyişi güzelleştirmek, anlamı güçlendirmek, anlatımı daha canlı bir hale getirmek, devrik cümlelerin vurguya, duygusal durumları anlatmak, duygu değerini yükseltmek, anlatıma dokunaklı bir hava kazandırmak gibi nedenlerden dolayı devrik cümle kullanılmaktadır (Yeter, 2005; 67).

Yani... Pazartesi sendromu yaşamamak için siz de kırın bir minik pencere, açın kendinize bir hava deliği. Çekin içinize hayatın tatlı rüzgârını deli gibi. Sağlık olsun da istifa etmeyelim hayattan (YHDK 2: 10).

Bir gün çoban ormandayken hakikaten bir keçi tanrı görmüş, elindeki flütü ve yanındaki melekleriyle beraber. Göl kenarına gitmiş ve bu defa da denizkızı görmüş aynen anlattığı gibi (YHDK 2: 37).

Çoğu araştırmaya göre modanın kökeni, insanlığın ortaya çıkışına dayanıyor ve o zamanlardan beri moda, toplumların ayrılmaz bir parçası (YHDK 2: 43).

Ya erkek dünyasında başarılı kadın olmak? Bunca yıldan sonra bile kadınları iyi, yüksek konumlara yakıştırmıyor bazı insanlar (YHDK 2: 61).

“Cevap bulabildiniz mi?” diye sorarsanız, “Bulduk,” diyemem ama bazı sonuçlar çıkardık elbette (YHDK 2: 67).

Memurların, profesörlerin, ileri gelenlerin yanı sıra kılıklarına çeki düzen vermeye çalışmış sarhoşlar, sokak serserileri ve bin bir çeşit insan bir arada uğurladılar Neyzen'i (YHDK 2: 39).

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada yabancılara Türkçe öğretim kitaplarında yer alan devrik cümleler tespit edilerek bu cümlelerin okuma metinlerinde ne sıklıkla kullanıldığını belirlenerek amaçlanmıştır.

1.3. Problem Durumu

Yabancılara Türkçe öğretim yöntemleri son yıllarda sıkça incelenen konular arasında yer almaktadır. Türkçenin geniş bir alanda kullanılması ve son zamanlarda Türkçeye olan ilginin artması Türkçe öğretimini daha da önemli hale getirmektedir. Artan bu ilginin neticesinde Türkçe öğretim kitapları ve buna paralel olarak Türkçe öğretim yöntem ve teknikleri geliştirilmektedir. Bu çalışmada yabancılara Türkçe öğretimi kitaplarında devrik cümle kullanımının Türkçe öğrenmeye olumlu ya da olumsuz etkileri incelenecektir.

Bu bağlamda yapılan araştırmalar sonucunda YDÖ’de devrik cümleler kullanılmasına rağmen bu konuyla ilgili her hangi bir çalışmaya rastlanmamaktadır. Kısacası bu çalışmada devrik cümle kullanımı YDÖ’ne etkisi ve hangi sıklıkla devrik cümle kullanımı belirlenmiştir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Yöntemi

Yabancılara Türkçe öğretiminde devrik cümle kullanımının incelendiği bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır.

Tarama modeli: İstatistikî sonuç elde etmede kullanılan belge, kitap vs... gibi kaynakların derinlemesine incelenmesinde kullanılan veri toplama modelidir.

2.2. Araştırmanın Önemi

Yabancılara Türkçe Öğretiminde ne sıklıkla devrik cümle kullanıldığını tespit etmek Türkçe öğretimine fayda sağlayacaktır. Devrik cümle kullanımının yoğun olarak yer aldığı kitapların müfredatta yer alması ve öğrencilere ders olarak anlatılması neticesinde elde edilen verimin tespit edilmesi, Türkçe öğretimine katkı sağlayacaktır.

2.3. Varsayımlar

1. Yabancılara Türkçe öğretiminde devrik cümle kullanımı sıklıkla başvurulan yöntemdir.
2. Türkçe öğretim kitaplarındaki okuma metinlerinde devrik cümleler yer almaktadır.
3. Devrik cümleler daha çok karşılıklı diyalogların öğretiminde kullanılmaktadır.

2.4. Sınırlılıklar

Bu çalışma yabancılara Türkçe öğretmek üzere hazırlanmış Yeni Hitit B1, B2 kitaplarıyla sınırlandırılmıştır.

2.5. Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini yabancılara Türkçe öğretim kitapları oluşturmaktadır. Örneklemi ise Türkçe öğretim kitaplarından olan Yeni Hitit Kitabı B1, B2, ders ve çalışma kitapları oluşturmaktadır.

Şimdiye kadar yapılan çalışmalarda devrik cümlelerin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi açısından el alınmadığı tespit edilmiştir.

1. ANALİZ

YENİ HİTİT 2 DERS KİTABI

Unite / Adı	Konuşma	Yazma	Okuma	Dinleme	Toplam
Unite 1/ İş Dünyası	Kurallı 0	Kurallı 0	Kurallı 195	Kurallı 30	Kurallı 225

	Devrik 0	Devrik 0	Devrik 12	Devrik 1	Devrik 13
--	-------------	-------------	--------------	-------------	--------------

Unite / Adı	Konuşma	Yazma	Okuma	Dinleme	Toplam
Unite 2/ Şimdi	Kurallı 0	Kurallı 0	Kurallı 133	Kurallı 7	Kurallı 140
Spor Zamanı	Devrik 0	Devrik 0	Devrik 0	Devrik 0	Devrik 0

Unite / Adı	Konuşma	Yazma	Okuma	Dinleme	Toplam
Unite 3/ Hayaller	Kurallı 12	Kurallı 0	Kurallı 170	Kurallı 19	Kurallı 201
Gerçek Olsun	Devrik 0	Devrik 0	Devrik 16	Devrik 0	Devrik 16
Unite 4 / Adı	Konuşma	Yazma	Okuma	Dinleme	Toplam
Unite 4/ Bu Yıl	Kurallı 42	Kurallı 0	Kurallı 132	Kurallı 22	Kurallı 196
Moda Ne?	Devrik 0	Devrik 0	Devrik 6	Devrik 0	Devrik 6

Unite 5 / Adı	Konuşma	Yazma	Okuma	Dinleme	Toplam
Unite 5/ Eğitim	Kurallı 32	Kurallı 0	Kurallı 168	Kurallı 10	Kurallı 210
Şart	Devrik 1	Devrik 0	Devrik 8	Devrik 0	Devrik 9

Unite 6 / Adı	Konuşma	Yazma	Okuma	Dinleme	Toplam
Unite 6/ Estetik ve	Kurallı 31	Kurallı 0	Kurallı 84	Kurallı 6	Kurallı 121

Yaratıcılık	Devrik 4	Devrik 0	Devrik 2	Devrik 0	Devrik 6
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

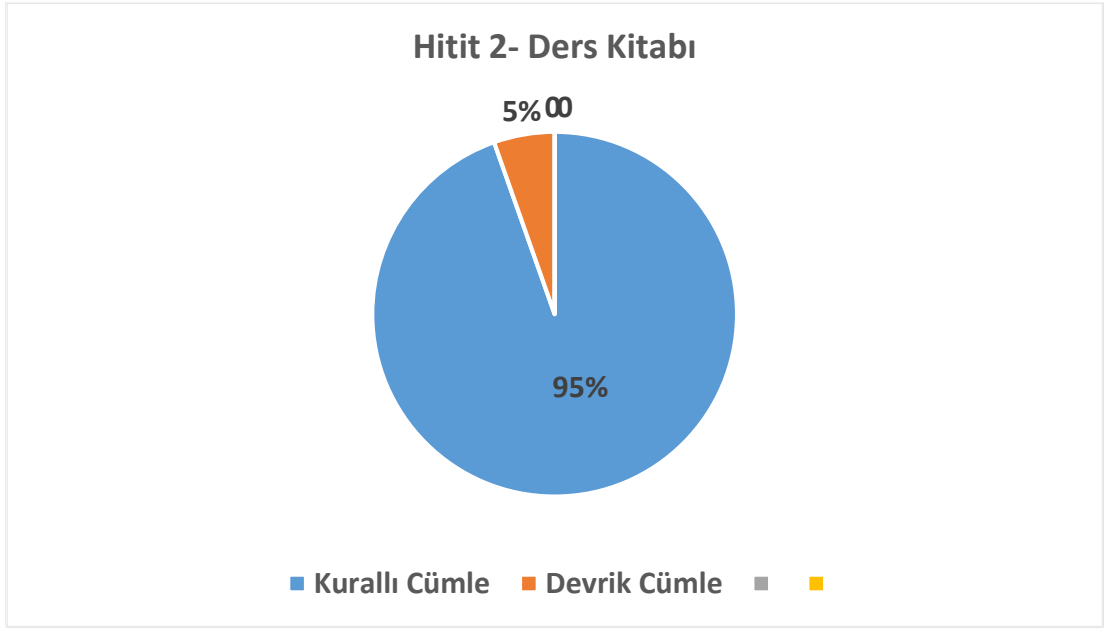
Unite / Adı	Konuşma	Yazma	Okuma	Dinleme	Toplam
Unite 7/ İcatlar	Kurallı 0	Kurallı 0	Kurallı 138	Kurallı 0	Kurallı 138
Mucitler	Devrik 0	Devrik 0	Devrik 6	Devrik 0	Devrik 6

Unite 8 / Adı	Konuşma	Yazma	Okuma	Dinleme	Toplam
Unite 8 Tabiat	Kurallı 49	Kurallı 0	Kurallı 165	Kurallı 11	Kurallı 247
Ana	Devrik 1	Devrik 0	Devrik 16	Devrik 0	Devrik 17
Unite 9 Adı	Konuşma	Yazma	Okuma	Dinleme	Toplam
Unite 9 / Sinema	Kurallı 14	Kurallı 0	Kurallı 88	Kurallı 14	Kurallı 116
Dünyası	Devrik 0	Devrik 0	Devrik 13	Devrik 0	Devrik 13
Unite 10 / Adı	Konuşma	Yazma	Okuma	Dinleme	Toplam
Unite 10 İster İnan	Kurallı 0	Kurallı 0	Kurallı 126	Kurallı 24	Kurallı 150
İster İnanma	Devrik 0	Devrik 0	Devrik 2	Devrik 0	Devrik 2

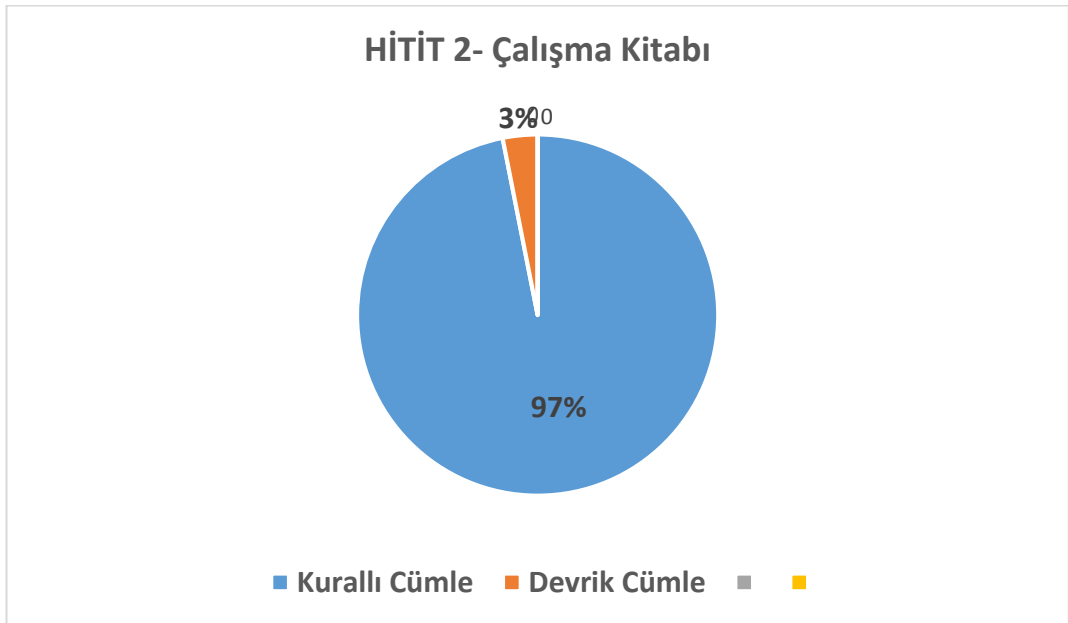
Unite 11 / Adı	Konuşma	Yazma	Okuma	Dinleme	Toplam
Unite 11 Bugün	Kurallı 16	Kurallı 5	Kurallı 105	Kurallı 35	Kurallı 161
Bayram	Devrik	Devrik	Devrik	Devrik	Devrik

	0	0	4	0	4
--	---	---	---	---	---

Unite 12 / Adı	Konuşma	Yazma	Okuma	Dinleme	Toplam
Unite 12 İnsana Dair	Kurallı 0	Kurallı 0	Kurallı 216	Kurallı 3	Kurallı 0
	Devrik 0	Devrik 0	Devrik 29	Devrik 0	Devrik 0

Tablo 1 : Hitit 2 – Ders kitabındaki kurallı ve devrik cümle dağılımı

Tablo 2 : Hitit 2 – Çalışma kitabındaki kurallı ve devrik cümle dağılımı

5 SONUÇ

- a) İncelediğimiz Yeni Hitit 2 Ders ve Çalışma kitabında toplamda 142 devrik cümle görülmektedir.
- b) Araştırmalardan elde ettiğimiz bilgilerden yola çıkarak incelediğimiz Yeni Hitit 2 çalışma ve ders kitaplarındaki okuma ve okuma-anlama metinlerinde 142 devrik cümlelere rastlanmaktadır. YH 2 Ders kitabındaki metinlerde, Çalışma kitabına oranla devrik cümlelere daha fazla rastlanmaktadır. Devrik cümleler, diyaloglarda ve köşe yazılarından uyarlanmış metinlerde sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Bunun en önemli sebebi ise metinlerde günlük konuşma dilinin kullanılmış olmasıdır.
- c) Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni'nde yer alan standartlarla karşılaştırılarak devrik cümle B1 seviyesi için uygun olmadığı görülmektedir.

KAYNAKLAR

- BANGUOGLU,T.(2010),Türkçe'nin Grameri, TDK Yayinlari, Ankara, s.522
- BILGEGIL,M.K.(1984),Türkçe Dil Bilgisi, Dergah Yayinlari, Ankara, , s.12
- ERGİN,M.(2005), Üniversiteler için Türk Dili,Bayrak basım,İstanbul. s. 373-374-375-376
- EKER. S. (2013), Çağdaş Türk Dili, Grafiker Yayın, Ankara, s.345
- GENCAN, T.N.(2001), Dilbilgisi,, Ayraç Yayınevi, Birinci Baskı, Ankara, s.21-100-103
- HAMARATLI. E. (2015), Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kelime Ağı Oluşturma Yönteminin Öğrencilerin Yazma Becerisi ve Motivasyonuna Etkisi
- İNAN DOĞAN.G.(2008), Eski Anadolu Türkçesi Metinlerinde Devrik Cümle meselesi
- KARAHAN. L, (2009),Türkçede Söz Dizimi, Akçağ Yayinlari,14.Baskı, Ankara, s.9-13-14-25-96

KORKMAZ,Z.(2009), Türk Dili ve Kompozisyon,3.Baskı,Ekin Basım

PARLATIR. İ, ŞAHİN. H,(2010), Türk Dili, Ekin yayın, Bursa, s.90- 96 -98-105

TORUN. Y.(2005), Nurullah Ataç'ın Denemelerinde Devrik Yapılar